

MEP Miapetra Kumpula-Natri **EU:n mahdollisuudet säädellä** **digijättien toimintaa ja** **hybridiuhkia**

Humanistiliiton syysseminaari 25.11.20203

@miapetrakumpula

miapetra.kumpula-natri@europarl.europa.eu

AIDA Tekoälyä digitaalisella aikakaudella käsittelevä erityisvaliokunta

D-US Suhteista Yhdysvaltoihin vastaava valtuuskunta

ITRE Teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta

INTA Kansainvälisen kaupan valiokunta

AFCO Perussopimus-, työjärjestys- ja toimeilinasioiden valiokunta

D-JP Suhteista Japaniin vastaava valtuuskunta

Tausta

- Teknologian murros ja digijättien valta

- Uusien teknologioiden (AI, IoT, kvanttitekniologia) mukanaan tuomat muutokset
- Monopolisoituminen ja isojen teknologiayritysten valta
- EU:n arvoperusteinen näkökulma digitalisaatioon
- Kyberturvallisuus
- Puolijohteiden strateginen merkitys
- Geopoliittiset muutokset: Kiina-politiikka, Ukrainan tukeminen ja Venäjän sanktioiminen, EU:n strateginen autonomia, Yhdysvaltojen kääntyminen säänsnpäin, digitaalisen kaupan merkityksen kasvu

Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakennetaan nyt – Teknologiaregulaation ”Big5”

- **Datahallintosäännös, Data Governance Act (DGA, 6/2022)** Datan
hallintomalli, joka edistää uudelleenkäytettävän datan saatavuutta eri sektoreilla
- **Datasäädös, Data Act (DA, 3/2023)** Säännöt
datan saatavuudesta ja käytöstä, edistävät datan saatavuutta ja datavetoista innovaatioita
- **Digitaalisia palveluja koskeva säädöspaketti, Digital Service Act (DGA 11/2022)**
Säännöt toiminnalle ja sisällölle verkkoympäristössä. Koskettavat eri tavoin eri toimijoita riippuen niiden roolista, koosta ja vaikutuksista verkkoekosysteemiin.
- **Datamarkkinäsäännös, Digital Markets Act (DMA, 3/2022)** *Säännöt ”portinvartijoille” edistää reilumpia markkinoita pk-yrityksille*
- **Tekoälysäädös, AI ACT (AIA, neuvotteluissa)** Säännöt tekoälyn eri
käyttötarkoituksille. Edistävät luottamusta tekoälypohjaisiin ratkaisuihin niiden kehittämistä eurooppalaisten arvojen pohjalta.

LISÄKSI MUUTA LAINSÄÄDÄNTÖÄ JA RAHOITUSTA DIGITAALISEEN SIIRTYMÄÄN

- e-Identity – parlamentin käsittelyssä
- Health data space – parlamentin käsittelyssä
- Cybersecurity – revision of NIS directive
- 5G toolboxes for security and roll-out
- Media Freedom Act: median moniarvoisuuden edistäminen - trilogiassa

- Digital Europe Programme - 7,6 mrd
- Horizon Europe Programme - 95,5 mrd
- Recovery and Resilience Facility 20 % 750 mrd € (~ 150 mrd)

**Käsillä eurooppalaisen datatalouden
GSM-hetki?**

Tekoäly luo mahdollisuuksia uusille innovaatioille terveydessä, koulutuksessa, julkisissa palveluissa ja ilmastokriisin ratkaisemisessa

- **11-37%** Arvioitu työn tuottavuuden kasvu tekoälyn seurauksena vuoteen 2035 mennessä.

(Euroopan parlamentin think tank, 2020)

- **1,5-4 %** Kasvihuonekaasupäästöjen määrä, joka voitaisiin vähentää tekoälyllä 2030 mennessä

(arvio, Euroopan parlamentin think tank 2020)

Tekoälyyn liittyy riskejä sekä yksilön että yhteiskuntien tasolla

- Tekoälyn tekemät päätökset sosiaaliturvassa
- Deep fake –videot
- Syrjintä
- Mis- ja disinformaatio – miten käy demokratialle?

EU:lle maailman ensimmäinen ”tekoälylaki”

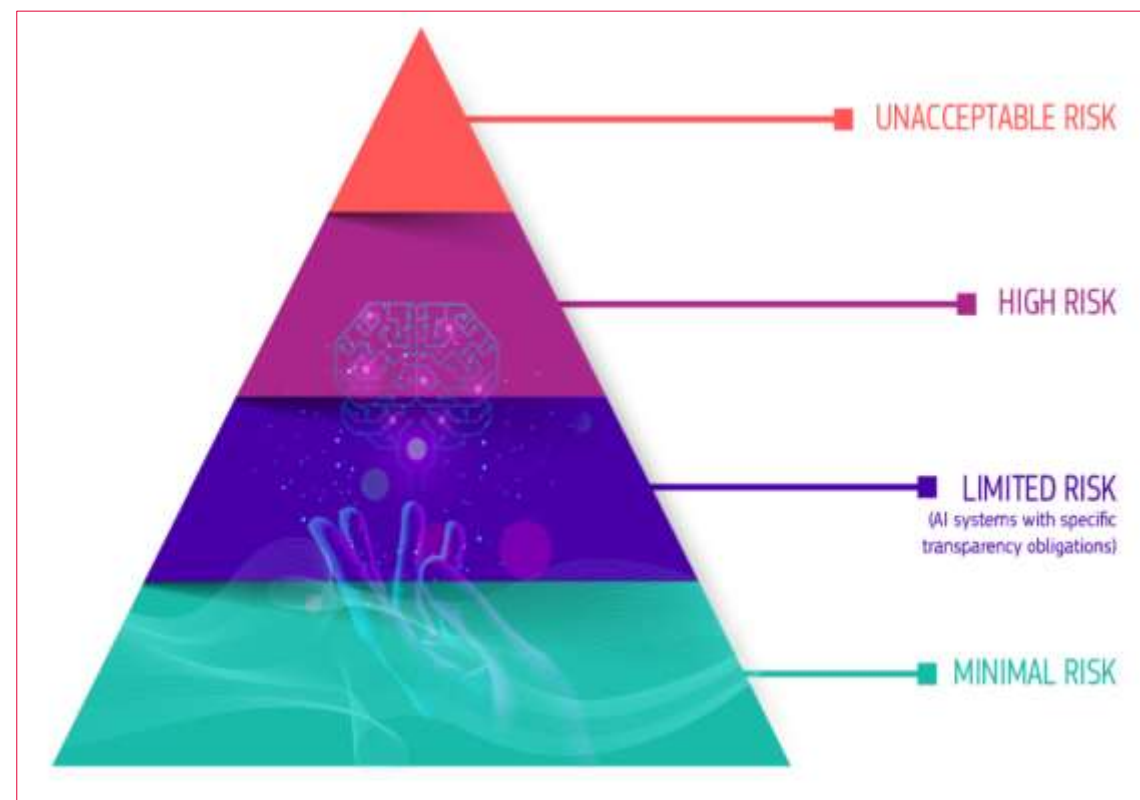
Miksi tekoälylaki?

- Potentiaaliset uhat perusoikeuksille ja eurooppalaisille arvoille

Riskiperusteinen lähestymistapa

- *Kielletyt* (biometrinen valvonta, sosiaaliset pisteytysvalvonta).
- *Korkea riski* (luottopäätökset, koulutus, työelämä).
- Vähäinen (chatbotit)
- Muut

→ Mitä **suuremmat** riskit, sitä **suuremmat** velvollisuudet.

Asetuksen aikataulu

Nykyhetki

Äänestys
parlamenteissa

TRILOGIT

NEUVOSTO

PARLAMENTTI

KOMISSION ESITYS

2020

2023

2024

Vielä auki isoja poliittisia kysymyksiä

- Biometrinen kasvojentunnistus (onko sallittu poikkeustilanteissa)
- Generatiivinen tekoäly (riskiluokitus tekoälylle, jonka käyttökohde ”yleinen”?)
- Asetuksen koordinointi (EU AI Office?)
- Velvollisuudet tekoälyn luomalle sisällölle
- Perusoikeuksien vaikutusten arviointi

Komissio ja jäsenmaat yhdessä tekoälyn kiihdyttäjinä

Koordinoitu tekoälysuunnitelma (Coordinated Plan on AI)

- **Kiihdyttää** tekoälykehitystä rahoitusinstrumenttien kautta.
- **Yhdenmukaistaa** EU-maiden toimia ja estää pirstaloitumisen
- **Konkretisoi** strategisia linjauksia.

Tavoitteena **hajautettu** Eurooppalainen osaamisverkosto ("distributed lighthouse")

Strategisia tekoälyn painopistealueita:

- Ympäristö ja ilmasto
- Liikenne
- Terveys
- Robottiikka
- Lainvalvonta
- Maanviljely
- Julkisen sektorin tekoäly

BRYSEL-VAIKUTUS < TRANSATLANTTINEN VAIKUTUS?

Eurooppa on maailman edelläkävijä teknologian sääntelyssä.

GDPR on alkupelotteluista huolimatta vakiintunut maailman johtavaksi tietoturvalainsäädännöksi.

Myös yhteistyö Atlantin yli keskeisessä osassa. **Trade and Tech Council**

Ymmärrys tarpeesta kehittää arvoperusteista tekoälylainsäädäntöä vahvistunut globaalisti

Globaali kilpailu tekoälyn sääntelyssä

- G7-maiden Hiroshima AI –prosessi
 - International Guiding Principles on Artificial Intelligence (AI)
 - Code of Conduct for AI developers
- UN Global Digital Compact
- High-level United Nations Advisory Body on Artificial Intelligence
- Unesco recommendations on ethics of AI
- UK AI Safety Summit 2023
- Chilen, Brasilian ja Argentiinan ”AI acts”
- Joe Biden: executive order on regulating and funding AI
- *Talousjärjestö OECD:n tilastojen mukaan maailmanlaajuisesti on olemassa yli 1 600 erilaista tekoälypolitiikkaa ja -strategia*

Mitä seuraavaksi?

- Implementointi
- Virtuaaliset maailmat ja internetin tulevaisuus
- Tekoäly työelämässä
- Tekoälyn sääntely eri sektoreilla
- Mis/disinformaatio: riittääkö nykyinen lainsäädäntö (vaalit EU:ssa, USA:ssa, Intiassa)
- Keskustelun politisoiminen Suomessa

Kiitos!

Miapetra Kumpula-Natri

@miapetrakumpula

miapetra.kumpula-natri@europarl.europa.eu